

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/111741>

Please be advised that this information was generated on 2019-06-16 and may be subject to change.

Nieuw in de Waal: de langsdam

In twee binnenbochten van de Waal tussen Wamel en Op-hemert komt in 2012 een nieuw type dam te liggen: de langsdam. Die loopt parallel aan de oever en komt zo'n 30 meter van de kribkop te liggen, het puntje van de huidige kribben. De kribben zelf worden verwijderd.

Die zijn vanaf de 19^e eeuw in de Nederlandse rivieren aangelegd om het water te dwingen door het midden van de rivier te stromen waardoor de vaargeul werd gestabiliseerd en op diepte bleef. Zij functioneren echter niet meer optimaal als de rivieren door de klimaatverandering te maken krijgen met veel hogere en lagere afvoeren dan in het verleden. Bij hoog water verhinderen de kribben een goede doorstroming waardoor het water wordt opgestuwd en het peil stijgt. De kribben worden daarom vervangen door een langsdam.

De langsdam fungeert als een soort schutting in de rivier, met aan de ene kant de vaargeul, en aan de andere kant een nieuwe oevergeul. Bij de ingang van de oevergeul ligt een drempel, waardoor deze bij laag water min of meer is afgesloten. Daardoor wordt de rivier bij laag water smaller en blijft de vaargeul ook dan op diepte. Bij hoogwater werkt de oevergeul mee om het water versneld naar zee af te voeren. Een langsdam met oevergeul heeft dus voordelen bij hoog- en laagwater.

De langsdam heeft ook positieve ecologische effecten. Achter zo'n dam ontstaat een zone met relatief rustig water waar waterplanten, vissen en andere dieren zich thuis voelen. Wel moet de inlaat van de oevergeul dan zo

Impressie van de
langsdammen
in de Waal.

ontworpen worden dat er ook bij laagwater nog doorstroming is. Achter de langsdam zal de verstoring van het water door de langsvarende schepen niet meer voelbaar zijn. De steile oevers zullen hierdoor in brede flauwe hellingen veranderen. Het ondiepe en dus warme, langzaam

stromende water vormt daarbij een perfecte kraamkamer voor vissen.

In het kader van *Ruimte voor de Rivier* worden ook honderden kribben verlaagd in de Waal tussen Nijmegen en Gorinchem. De kribben zijn de afgelopen jaren door uitschuring van de vaargeul hoger komen liggen en belemmeren de afvoer. Ze worden nu verlaagd tot een niveau waarop je ze alleen nog bij laagwater kunt zien (zo'n 100 dagen per jaar). Samen moeten de langsdammen en kribverlagingen zorgen voor een waterpeilverlaging bij hoogwater van 6 tot 12 centimeter. • **Bronnen:**

Geopersdienst; Rijkswaterstaat

Henk Donkers